SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

No. 65. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 8, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го КВІТНЯ 1989 Ч. 65. РІК XCVI.

Пам'ятайте про Україну!

В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬ КАРАТИ ПСИХУШКАМИ

Ню Йорк, (ЗП УГС). — Член УГС Степан Гура з міста Цюрупинськ Херсонської области ще в 1982 році змушений був відмовитись від совєтського громадянства з політичних і моральних причин. Працівники КҐБ відібрали в нього пашпорт і таким чином позбавили можливости влаштуватися на працю, а потім почали переслідувати його за порушення пашпортного режиму й за тунеядство.

У 1984 році його піддали психіятричній експертизі та, протримавши понад рік в Херсонській обласній лікарні, визнали „соціяльно небезпечним". В лікарні до нього застосовували фізичні й моральні тортури. Виписали під опікунство людини похилого віку. Тепер опікун помер і С. Гура лишився поза законом.

На початку минулого року Гура оскаржив рішення психіятрів, подавши звинувачення на них до районового суду, але суд відмовився розглядати його справу. Тоді він звернувся до обласної та республіканської прокуратури. Ті також не вжили ніяких заходів. У грудні минулого року С. Гура написав про все це до прокуратури СССР, але звідти його скраґу переслали до районного прокурора. Районний прокурор почав вамагати, щоб С. Гура відвідав обласну психолікарню і погодився на оформлення інвалідности у зв'язку з психічною недієздатністю. Це дало б змогу владі тримати його у „психушці" скільки завгодно і проробляти там над ним будь-які катувальні вправи. Гура відмовився. Вслід за цим до нього прийшла медсестра з психіятричної лікарні, умовляла з'явитися до психіятра. Потім до нього прийшов лікар-психіятр, який також умовляв з'явитися до лікарні нібито для того, щоб комісія могла зняти з нього діягнозу недієздатности.

Оскільки ні члени родини, ні сусіди не скаржаться, що Гура становить для них якусь загрозу, то забрати силою його з дому щоб помістити до „психушки" лікарі не наважилися. Вони намагалися заманити його до лікарні. 15-го грудня 1988 року С. Гура пішов до лікарні з братом. Там лікарі йому сказали, що він знов зайнявся політикою, беручи участь у передвиборчих мітинґах, а це на їх думку не є нормальним. Після цього двоє в білих халатах в присутності лікаря і брата накинулися на С. Гуру. Брат допоміг йому відбитися і їм пощастило вирватися і втекти з лікарні. Все це сталося уже після відвідин совєтських психолікарень американськими психіятрами.

Після невдалої спроби помістити С. Гуру до „психушки" КҐБ, міліція і психіятри продовжують погрожувати йому. 17-го березня ц.р. С. Гура звернувся до Президії Верховної Ради СССР з відкритим листом, в якому вимагає припинити переслідування і розглянути його справу у відкритому суді.

„Сподіваюсь, що моя заява буде розглянута вами, а не переслана до районної прокуратури для заохочення місцевої мафії", — пише у своєму листі С. Гура.

Поет Степан Петрович Гура, 1963 року народження, живе під адресою: 326520, Херсонська область, м. Цюрупинськ, вул. Лісна, 82.

Юні „Динамівці" добились перемоги

Ню Йорк. — Змагаючись проти футбольної збірної юнаків (19 років і нижче) стейту Ню Йорк в суботу, 1-го квітня ц. р., дружина юнаків київського „Динамо" добилась перемоги вислідом 2:0.

Замітним явищем було бажання опікунів киівлян, щоб шкільна оркестра містечка Санмерс відіграла український республіканський гимн, а не всесоюзний, що й зроблено.

Але з другої сторони, опікун-промовець виголосив перед змаганнями привіт російською мовою, бо, як пізніше у приватній розмові, сказав, що української не знає.

Більш того, під час перерви тренер дружини Іван Терлецький говорив до змагунів російською мовою, хоч більшість прізвищ юнаків — українські.

Вийшла бібліографія д-ра Ю. Бойка-Блохина

Мюнхен, Зах. Німеччина. — З нагоди 80ліття Юрія Бойка-Блохина заходами його німецьких друзів у квітні ц.р. появиться на книжковому ринку бібліографія його праць обсягом 100 сторінок.

Лявдацію на вісім сторінок для ювілята написав керівник катедри славістики і балтістики проф. д-р Фрідріх Шольц, а передмову для користування бібліографією директор бібліотеки Людвіг - Максіміліянс універсиtetту д-р Ґерґардт Шотт. Далі йде розділ бібліографічних джерел про ювілята чотирма мовами: українською, німецькою, англійською, французькою, в цілому їх знайдено 28. Далі йде перелік друкованих наукових праць д-ра Ю. Бойка. Вміщено опис 251 наукових дослідів. Після цього дано бібліографічний опис 20 видань, періодиків і серій, де професор є укладачем, редактором, або видавцем. За цим слідує перелік публіцистичних друків автора - разом 81.

До багатих (лише наукових) позицій дано лаконічні анотації, якщо сама назва не відкриває змісту твору. Додатком до бібліографії є перелік головних тем викладів професора в Людвіг-Максіміліянс університеті за роки 1962 - 1988. Кожна така тема читалася протягом семестру 24 години. Всього наведено 27 тем. Більшість їх, як свідчать формулювання, читано в площині порівняльного літературознавства. Вісім семестрів насвітлював проф. Бойко теми порівняльного літературознавства, охоплюючи ними більшість слов'янських літератур, в восьми темах він брав під розгляд три літератури: російську, українську, білоруську або польську, російську, українську. Спеціяльно російській літературі він присвятив 12 тем, древньоукраїнській (з XI століття починаючи) — п'ять, українській XIX — початку XX століття — 14 тем; білоруській літературі одну тему. Решта тем належить слов'янським літературам СССР між 1917 і 1972 роками.

В бібліографії є також занотовані статті авторів, що писали про той чи інший аспект діяльности проф. Бойка.

ДОПОВІДЬ В УМ

Ню Йорк. — Тут в неділю, 9-го квітня ц.р. о год. 2-ій по полудні Український Музей влаштовує доповідь на тлі виставки „Скарби давнього українського мистецтва — релігійне мистецтво XVI-XVIII століть", яку вперше в Ню Йорку виголосить вчений з України доктор історичних наук, Ярослав Ісаєвич. Доповідач говоритиме на тему „Культурно-освітні осередки і друкарство на Україні в XVI-XVIII ст.". Доповідь відбудеться в приміщеннях музею,203 Друга авеню.

В КІУС встановлено Фундацію ім. Стасюків

Едмонтон, Альта. — Канадський Інститут Українських Студій, повідомляє, що старанням Євгена Бориса, виконавця завіщання покійної Євдокії Стасюк, засновано Фундацію ім. родини Василя, Євдокії, Анни й Якова Стасюків. Цю фундацію засновано фондом 350,000 дол. із завіщанням Євдокії Стасюк, який складено у вічний фонд. Цей фонд отримав від провінційного уряду Альберти подвійну суму, тобто 700,000 дол., і таким чином становить капітал 1,050,000 дол., дохід з якого використовуватиметься для видавання українознавчих наукових праць.

Фундацію названо ім'ям родини Стасюків із села Товмачика, Коломийського району, Івано-Франківської области в Україні.

Д-р Василь Стасюк (1887-1960) здобув докторат у Віденському університеті і працював професором Українського Тайного Університету у Львові та гімназій у Коломиї, Ландсуті та Бережанах. Після Другої світової війни перенісся з родиною до Стрия, де й помер.

Євдокія Стасюк (1895-1987) закінчила вчительський семінар Українського Педагогічного Товариства в Коломиї і вчителювала на Коломийщині до 1944 року, коли еміґрувала до Німеччини. Приїхавши до Канади 1949 року, вона жила з братом і сестрою.

Анна Стасюк, (народжена 1902 року) також закінчила вчительський семінар Українського Педагогічного Товариства в Коломиї і вчителювала в Польщі до війни, а під совєтською владою в рідному селі. Вона також еміґрувала до Німеччини 1944 року і до Канади в 1948 році, де працювала в текстильній промисловості.

Яків Стасюк (1905-78) був спадкоємцем батькового господарства в Томачику, де був дуже активним у культурній та громадській праці рідного села та околиці. У Другій світовій війні попав у німецький полон, а після війни переїхав до Канади, де спершу працював лісорубом в околиці Форт-Вілліяму, Онт., а тоді в канцелярії транспортової фірми в Торонто.

Ю. Шимко відвідає Чикаґо

Чикаґо. — Управа філії УККА та відділ УАКРади в Чикаґо спільно запросили на виступ голову СКВУ Юрія Шимка.

Голова СКВУ прилетить до Чикаґо в п'ятницю 5-го травня ц.р., а у вечері того дня о годині 7-ій виступить з доповіддю перед українською громадою Чикаґо і околиць. Доповідь відбудеться в авдиторії української католицької парафії свв. Володимира і Ольги. Після доповіді буде обмін думками на теми, що цікавлять і турбують українську діяспору.

В суботу, 6-го травня, Ю. Шимко відвідає школи українознавства, українські фінансові установи та буде присутний на доповіді проф. Пелікана в Лайола університеті у зв'язку із 1000-річчям Хрищення України. В неділю Ю. Шимко відвідає українські церкви під час Служб Божих та познайомиться з життям українців Чикаґо.

В стейті Ню Йорк можна взяти іспити з української мови

Ню Йорк. — Учні середніх шкіл в стейті Ню Йорк мають змогу взяти іспит з української мови, за який їм зараховується три кредити до вимоги чужоземних мов.

Іспити з мов, яких не вчать в середніх школах, є тепер під новою назвою — Sample Comprehensive Examination. Ця категорія рівняється, в принципі, іспитам „ріджентс"; формат є ідентичний; учень отримує три кредити, осягнувши перехідну оцінку 85.

Іспит з української мови може бути даний в кожній середній школі, яка попросить стейтове затвердження для цього. Школа мусить мати вчителя, який володіє українською літературною мовою і може перевести іспит.

Іспит дається в таких школах: Albany: Guilderland Central High School, Guilderland Center; New York City: St. George Academy; Syracuse: Christian Bros. Academy; Rochester: Penfield High School, Penfield; Buffalo: Riverside High School; Yonkers: Sacred Heart High School; Kerhonkson: Rondout Valley High School, Accord; Troy: Troy High School.

Учні, які не ходять до вищезгаданих шкіл, також можуть взяти цей іспит. Вони повинні зголоситись до директора своєї школи, який передасть їхнє зголошення до директора найближчої школи із поданої листи і полагодить всі формальності. Про день і час іспиту, учні будуть повідомлені. В справі цього іспиту, дирекція середньої школи повинна звернутись до: Mrs. Jane Barley, Bureau of Foreign Languages Education, R. 323 E.B., State Education Department, Albany N. Y. 12234; tel.: (518) 474-5927.

Із стейтового Департаменту освіти вийшло нове зарядження, безпосередньо пов'язане зі суботніми школами, які існують в різних, етнічних громадах. Департамент освіти тепер визнав їх як додаткову освітню інституцію. Тому він рекомендує слідуюче: дирекція суботньої школи може подати до відома директорові середньої школи, що учень регулярно учащає до даної кляси суботньої школи. Найкраще зробити це на початку кожного шкільного року. Як формальний лист, це повідомлення повинно бути на офіційному папері парафії чи організації, яка адмініструє школою. Якщо школа має повну програму навчання, засвідчити, що учень має три години тижнево навчання мови впродовж шкільного року (40 тижнів приписово в Н. Й. стейті); коли учень має намір взяти іспит, він має отримати посвідку від директора суботньої школи, що був учнем три роки на рівні старших кляс. Якщо ці умови є виконані, тоді перехідна оцінка буде 65, а не 85. Підтвердження цього нового правила можна дістати, телефонуючи до д-ра Даммера (518)474-5927. Іспит складається з чотирьох частин і п'ятої — усної. Якщо учні мали б питання відносно самого формату іспиту, можна звернутись телефонічно на число (914)883-6080.

Подається також до відома, що Департамент освіти заповів деякі зміни в форматі всіх іспитів з чужоземних мов, починаючи від 1991 року. Усна частина буде підвищена вартісно від 10 до 20 пунктів; розуміння усного тексту — 35; розуміння читаного тексту — 30, письмова частина — 15. В зв'язку з цим, добре було б щоб вчителі суботніх шкіл взяли це до уваги вже тепер. Пляньуючи свої лекції в старших клясах, потрібно визначити час в розкладі годин на усі вправи. Також доцільним є плекати скоординовані завдання тематично, письмово і усно.

СССР продав Лівії модерні бомбовики

Вашінгтон. — Представники Адміністрації президента Джорджа Буша і федеральної розвідчої агенції Сі-Ай-Ей рівночасно повідомили, що Совєтський Союз погодився продати Лівії, режим якої, як відомо, підтримує міжнародний тероризм, 15 модерних бомбовиків з радіюсом засягу 800 миль без поповнення пального і більше миль, якщо доповнити бензину в повітрі із спеціяльних танкерів.

Літаки типу СУ-24 будуть доставлені Лівії з Новосибірська, а також лівійські пілоти будуть вишколюватись в Совєтському Союзі. Перша група летунів вже прибула до Москви, де вони будуть переходити, покищо теоретичний вишкіл пілотування суперсонічними бомбовиками. У другій половині вишколу включені також практичні вправи.

Совєтська продажа в першу чергу викликала чимало питань, а також різке застереження Ізраїля, бо вона ніяк не йде в парі з пропагандивною „мировою" кампанією теперішнього совєтського керівника Міхаїла Ґорбачова, а у вужчому значенні із його заявами про полагодження усіх так званих реґіональних конфліктів, які стояли ввесь час на перешкоді у співпраці між СССР і З'єднаними Стейтами Америки.

Адміністрація президента Дж. Буша ще не зайняла виразного становища до продажу бомбовиків для Лівії. Деякі теперішні близькі співробітники Президента, дораджують Бушові, щоб замість протестувати голосно, що може викликати совєтську і лівійську протиреакцію, хай цю справу полагодить в Москві державний секретар Джеймс Бейкер, який вибирається туди в травні цього року.

Треба вірити, що гостріше реагуватиме уряд Ізраїля, який достовірно знає, що закуп Лівією модерних бомбовиків загрожує його безпеці. Літаки СУ-24 можуть, без поповнення пального, заатакувати Ізраїль і повернутись на свої бази. Пентагон думає, що суперсонічні бомбовики найбільш правдоподібно стаціонуватимуть на базі Бумбаг, на передмісті Тобруку, у східній частині Лівії.

Розвідчі і військові спеціялісти не виключають ізраїльської акції, якщо стане відомим, що лівійський диктатор полковник Муаммар Каддафі приготовляється до атаки на Іраїль чи іншу державу. Центральна розвідча агенція ЗСА і військова розвідка також збільшили свою активність в цьому районі світу.

М. ҐОРБАЧОВ ЗАКЛИКАЄ ЗСА ДО ПЕРЕГОВОРІВ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Лондон, Великобританія. — Міхаїл Ґорбачов, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, відвідуючи Великобританію і виступаючи там на пресовій конференції, закликав З'єднані Стейти Америки, зглядно Адміністрацію президента Джорджа Буша, приспішити переговори про розброєння, зокрема про зменшення продукції стратегічної нуклеарної зброї і використати теперішню добру атмосферу.

Керівник інформаційного відділу при міністерстві закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов заявив кореспондентам, що „ми підносимо це питання при кожній нагоді, бо треба ж використати добру нагоду замирення і співпраці у міжнародній політиці для полагодження тих питань, які нормально в атмосфері напруження не можна полагодити". На його думку Адміністрація ЗСА діє заповільно, не виходить з жадною ініціятивою, навіть консеквентно не іде по лінії дотеперішньої політики, що її започаткували М. Ґорбачов і президент Роналд Реґен.

Перед тим совєтський керівник відбув довшу приватну розмову з прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Тачер у її резиденції на Давнінґ вулиці, але після розмови, ані Тачер, ані Ґорбачов не хотіли входити в детайлі, чи коментувати тем, які були предметом переговорів. Натомість вони обидвоє погодилися з думкою багатьох політичних аналітиків, в ЗСА і Західній Европі, що Адміністрація Буша не розвинула ще на повну ширину своєї закордонної стратеґії і дальшого дипломатичного розвитку у відносинах між ЗСА і СССР в першу чергу, і Заходом та Сходом, якщо йдеться про частинне розброєння, зменшення війська і конвенційної зброї обидвома оборонними союзами тощо.

М. Ґорбачов і його дорадники думають, що продовження дотеперішньої політики і тактики повинно бути головною ціллю обидвох сторін „і ми не маємо права розгубити дотеперішні здобутки", — заявив Ґ. Ґерасімов.

Незважаючи на деякі розходження між Совєтським Союзом і Великобританією, обидві сторони задоволені ходом і вислідом переговорів, які відбувалися у дружній атмосфері. Тачер однак й далі стоїть на становищі, що західній оборонний союз НАТО повинен змодернізувати своє озброєння і поповнити його нуклеарними ракетами близького засягу, очевидно не тими, які на підставі двостороннього договору повинні бути знищені. На парадній вечері М. Тачер висловила признання для М. Ґорбачова за те, що він, у тяжких політичних й економічних умовинах, послідовно працює над змінами у його країні. „Ми усі хочемо, щоб ваша політика гласности і перебудови увінчалася успіхом", — заявила Тачер. М. Ґорбачов „віддячився" Тачер такими ж словами признання і заявив, що з „вашим прем'єр-міністром можна дружньо співпрацювати" і жартома додав, „бо вона все знає до чого стремить і які цілі переслідує".

Обидві сторони підносили у переговорах ще багато інших важливих справ, наприклад, продаж СССР для Лівії модерних совєтських бомбардувальників, допомогу для терористичної ірляндської групи ІРА, можливість збільшення торгівлі і обмін досвідом в різних ділянках життя. М. Ґорбачов, склавши вінок біля пам'ятника невідомого вояка, прийняв на розмові керівника британської Лейбористської партії Ніла Кіннока і розмовляв з групою бизнесменів. Центром уваги британців була також дружина совєтського керівника Раїса Ґорбачова, яка, відвідуючи різні установи, музеї, церкви тощо, добре виконала свою „амбасадорську" місію.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 5-ГО КВІТНЯ, Ц.Р., газета „Совєтський Спорт" помістила замітку редактора Александра Рошаля з приводу втечі 14-літнього шахіста Ґати Камського і його батька Руслама, які минулого тижня попросили політичного азилю в ЗСА. На думку совєтського журналіста молодий шахіст був під впливом й тиском батька і тому „перетворився на робота для заробітку грошей". Коли кореспондент запитав Рошаля чи батька молодого шахіста Руслама можна вважати „експлуататором", редактор газети підсміхнувшись відповів: „Напевно воно так і є".

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки Ден Квейл відвідає на початку травня ц.р. Австралію у зв'язку з відзначенням 47-ої річниці історичного бою в Кораловому морі. Історичність цього бою полягала в тому, що війська альянтів ЗСА, а зглядно воєнна морська фльота і летунство унеможливили у переведенні японського морського десанту і висадки японських військ на територію Австралії. Цю дату в Австралії відзначають кожного року великим парадами, на які кожночисний уряд країни запрошує діючу Адміністрацію ЗСА. В минулому році ЗСА репрезентував на цій параді теперішній генеральний прокуратор Ричард Торнбирг, який був тоді губернатором стейту Пенсильванія.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ДЖОРДЖ БУШ відвідає у другій половині травня ц.р. Західню Европу. В першу чергу він візьме участь у нарадах голів країн учасниць Північно-Атлантійського оборонного Союзу (НАТО) і виголосить промову з нагоди 40-ої річниці з дня заснування цієї оборонної установи. Крім того він має намір відвідати Італію, Західню Німеччину і Великобританію. Марвин Фіцвотер заявив, що Президент ЗСА виїде до Европи 26-го травня і повернеться до Вашінгтону 1-2-го червня. Сам Буш назвав сесію НАТО історичною, яка буде відбуватися в атмосфері загального світового відпруження. „Наш союз не тільки зберіг мир, але працював також в напрямі співпраці між Заходом і Сходом", — заявив Дж. Буш.

СОВЄТСЬКІ ЕМІҐРАЦІЙНІ власті дали дозвіл на виїзд на Захід довголітньому „рефюзнікови" Георгію Самойловичові, але тільки після того, як він запасся посвідками від лікарів, які дораджували йому виїхати на лікування. Г. Самойловіч, 66-річний „рефюзнік", був також на списку прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер і вона, будучи в Москві, правдоподібно інтервенювала в його справі. Тепер, коли генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов відбуває візити в Лондоні, не було кращої нагоди для видачі дозволу. Совєтські власті відмовлялися від 1972 року видати Самойловічові візу. Тачер говоритиме з Ґорбачовим також про долю інших осіб, які бажають виїхати на Захід.

УРЯД КОМУНІСТИЧНОГО В'єтнаму пообіцяв вивести свої військові окупаційні частини з Камбоджі до кінця цього року, — заявили тамошні речники в Го Чі Мінг Сити. Окупація Камбоджі в'єтнамськими військами тривала повних 10 років. Спершу В'єтнам домагався, щоб закордонні країни припинили доставу зброї і військового виряду для усіх трьох фракцій, які опонують до насадженого силою уряду у Пном Пені і ставив це у формі передумови. Але під тиском Пекіну і Москви Ганой тепер зрезигнував з усяких передумов. В'єтнамські комуністи надіються, що таке потягнення допоможе їм нав'язати зв'язки з демократичними країнами, зокрема з сімкою індустріяльних держав і отримати від них економічну допомогу.

ШВЕДСЬКІ УРЯДОВІ ЧИННИКИ заявили кореспондентам, що вони готові, після довшого слідства і студій документації, до обвинувачення 42-річного Карля Густава Крістера Петтерсона у вбивстві колишнього прем'єр-міністра Ольофа Пальме, який був застрелений з пістолі на вулиці Стокгольму 28-го лютого 1986 року. Єдиним свідком вбивства була його дружина, з якою він повертався з кінотеатру без жадної охорони. Петтерсон, ноторичний вбивця, алькоголік і наркоман, але це не значить, що він вбив Пальме з особистих мотивів.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ДЖОРДЖА БУША, звернувся до Конгресу з проханням, щоби дозволити на в'їзд до ЗСА 150,000 додаткових імігрантів між ними велике число з Совєтського Союзу. Урядові чинники заявили, що таке звернення до Конгресу виникло в наслідок масових напливів прохань про виїзд з СССР у наслідок леберялізації іміграційної політики, від багатьох совєтських жидів і вірменів. Згідно з теперішніми еміграційними законами ЗСА багато з них не зможуть виїхати, бо не підходять ані до категорії втікачів, ані імігрантів.

СПРАВА НАФТОНАЛИВНОГО СУДНА Екзон Валдез не сходить зі сторінок преси не тільки в ЗСА, але й в інших країнах світу. Капітан того судна Джозеф Гейзелвуд, за яким шукала поліція в Алясці, обвинувачуючи його в трьох кримінальних злочинах, здався до рук законних властей в стейті Ню Йорк, де суддя найвищого стейтового суду Кенет Рол назначив йому запоруку в сумі 1 міл. дол. Серед кримінальних оскаржень капітана Д. Гейзелвуда є кермування суднoм під впливом алькоголю, нерозсудливе нараження на небезпеку і спричинення розлвиу нафти. До них додано ще обвинувачення у переведенні судна на автоматичне кермування, не повідомивши про це інших членів залоги.

У СЕРЕДУ, 5-ГО КВІТНЯ, ц.р., президент Ізраїля Їцак Шамір представив секретареві Державного департаменту Джеймсові Бейкерові свої пляни для полагодження палестинсько-ізраїльського конфлікту. Дж. Бейкер після зустрічі заявив кореспондентам, що пропозиції Шаміра на його думку є „дуже заохочуючі", не зважаючи на те, що першою передумовою в пропозиціях Шаміра є припинення палестинцями протестів на окупованих військами Ізраїля землях, смуги Ґази і західнього побережжя ріки Йордану.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД прийняв плян допомоги державам-боржникам. Згідно з цим пляном, західні комерційні банки, які надали кредити країнам, що розвиваються, або простять їм борги (повністю чи частково), або зменшать виплату відсотків. Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк підтримали ініціятиву Вашінгтону, однак лише частково погодились розглянути тільки справу про зменшення відсотків, але не про анулювання боргів країнам, що розвиваються. „Я вважаю недопустимою думку про те, щоб наші платники податків виручали комерційні банки", — сказав голова англійської державної скарбниці Найджел Ловсон. Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк існують на внески 151 країни, що входять в них. Найбільший вклад роблять З'єднані Стейти Америки. Адміністрація Джорджа Буша оголосила, що виділить обом організаціям 25 більйонів долярів на покриття боргів країнам, що розвиваються.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Повне незнання історії України

„Свобода" з 4-го квітня ц. р. надрукувала прислану з Лондону вістку про відсвяткування у Києві похоронених на Аскольдовій могилі героїв бою під Крутами. Члени студентського Товариства „Громади" разом із представниками Української Гельсінкської Спілки поставили на тій могилі пропам'ятну таблицю. Читаємо там: „Таблиця є синього кольору, золотими буквами на ній написано: „Борцям Студентської Дивізії Січових Стрільців, що загинули обороняючи Київ, 1918 року були поховані тут (коло 30 студентів...").

Сам факт, що знайшовся гурт української патріотичної молоді у зрусифікованому Києві, який разом із членами Української Гельсінкської Спілки зважився на таку маніфестацію, на вшанування вояків, що згинули в обороні доступу до Києва московської армії Муравйова, той факт сповнює нас радістю і гордістю. Це ще один доказ, що може повторитися історичний прецедент, коли 1 квітня 1917 року стотисячна маса українських людей маршувала Великою Володимирською вулицею на Софійський майдан із співом „Як умру" — це було чудо, бо Київ мав тоді марку „матері русских ґородов". А проте напис на цій таблиці цілком — історично неточний. Під Крутами не було ні одного члена заснованого Галицько-буковинському Комітеті у Києві формації Січових Стрільців. Тоді взагалі не було ще „дивізії" Січових Стрільців,а Студентський курінь і Січові Стрільці — це були дві окремі формації. У бою під Крутами 29-го січня 1918 року брали участь чотири сотні Юнацької школи, Студентський курінь і дві чоти Гайдамаків, разом 500-600 вояків, всі вони були слабо узброєні і слабо вишколені, мали тільки кріси, 10 кулеметів та імпровізований бронепотяг з одною гарматою.

Похорон загинулих під Крутами відбувся аж 17-го березня 1918 року і тоді Михайло Грушевський, що промовляв над привезеними тільки 27 домовинами (згинуло понад 200 бійців, 150 були ранені, 25 вояків заблукали, попали в полон москалів і всіх різстріляли) назвав бійців з-під Крут „українськими термопільцями". Командир юнаків сотник Омельченко згинув, але головний командир бою під крутами полк. Аверкій Гончаренко врятувався і його книжечка „Крутянська подія" (Чикаґо, 1972), найбільш авторитетне джерело — перед автором цих рядків. (Він подає число учасників бою на 500 душ). Взагалі ж існує про новітню історію України, зокрема її військо і збройні операції, дуже велика література, твори високих старшин і найвидатніших діячів цієї епохи. Деякі подавали взаємосуперечні дані, — так, наприклад, помилися ген. Олександер Удовиченко у своєму творі „Україна у війні за державність" (Вінніпеґ, Канада, 1954), який теж писав про Січових Стрільців під Крутами, всупереч історичній правді. Останнім „українським термопільцем", учасником бою під крутами, який врятувався, жив у Варшаві із своїм батьком-лікарем та опісля жив і помер на 86 році життя 21 червня 1982 року у чеській Празі — був Левко Лукасевич, автор книги „Роздуми на схилку життя", що видав уже після його смерти Митрополит Мстислав (Ню Йорк, 1982 р.).

Усього того наші земляки в Україні не знають і не могли пізнати. Там від 70 років фальшовано історію України. Вчили там у школах, що Рурик і всі його наступники це були „русскі", хоч тоді не було не тільки Росії, а й Великого Московського князівства. Прізвище Симона Петлюри, Євгена Коновальця і всіх інших високих старшин Дійової Армії УНР були проскрибовані. 70 років — це два покоління. Двом генераціям замовчали історичну правду. Тепер пригадуються сучасним патріотам деякі події з визвольного здвигу 1917-20 років, але тільки за назвою, щонайвище ще за датою, але без ніяких правдивих подробиць. У вільному світі появилися сотні книжок і брошур, що їх список вимагав би окремої книжки, — земляки в Україні не бачили ні одного. Скільки часу треба було, щоб заповнити ці білі плями в свідомості наших земляків! Ганити їх тепер за те, що вони не мають нашого знання і нашої свідомости — непристойно. Слід використати теперішню відлигу для усвідомлювання незрячих, треба всіми шляхами постачати їм книжки-підручники, треба ставитися до них, як до жертв режиму, жертв неволі. Не можна вимагати, щоб в Україні було 50 мільйонів героїв, які з повітря, з неба навчились би історію України.

Крути — це символ геройства молоді. У Галичині між двома світовими війнами студентська молодь щорічно відзначала роковини бою під Крутами. Це був трагічний бій. Але залишився в історії, як світлий доказ геройства нашої молоді.

М. Платковський

ПОДІЇ В УКРАЇНІ І ЄДНІСТЬ В ДІЯСПОРІ

Цілком зрозуміло, що українці, які перебувають у різних некомуністичних країнах світу, з великим зацікавленням ставляться до всього того, що в останніх часах відбувається в Україні і в цілому Совєтському Союзі. Проте треба признати, що не зважаючи на наші розмови з приїжджими з СССР, на листовні чи телефонічні відомості або на нібито міродайні розповіді перебуваючих на Заході дисидентів, — не зважаючи на це все, ми не знаємо докладно що ж, властиво, діється на нашій батьківщині. Можна мати одну уяву: в Україні щораз численніші кола ставлять різні вимоги (не „бояться" їх ставити) до совєтських властей, але результати цих вимог покищо здебільшого мінімальні.

При такій дійсності в декого в діяспорі може постати такий погляд, що нам не варто забагато уваги звертати на те, що, властиво, немає до цього часу своїх позитивних результатів. Але такий погляд був би на думку автора цих рядків помилковим. Уже сам той факт, що в Україні є люди, які виставляють вимоги в національних справах — це є факт позитивний. Ми повинні до цього факту відноситися позитивно і радіти, що він взагалі існує. Тим більше, що ми не можемо оцінити, до чого цей факт може допровадити. А може справді вимоги будуть щораз збільшуватися і вони знайдуть хоч часткове здійснення. Мусимо також розуміти, що в цьому режимі, який панує в СССР, не можна виставляти занадто радикальних вимог, бо це може викликати негайні репресії і здушення цього процесу, який тепер таки розпочався в Україні. А значить — позитивне відношення до наших патріотів на батьківщині, які не вагаються виставляти різні вимоги до властей в СССР, а значить до нинішнього комуністичного проводу в Москві.

Якщо ми в діяспорі займемо таке становище і не будемо йому (становищу) протиставитися, то це буде нашою першою ознакою єдности діяспори супроти нинішніх подій на Україні.

Пригадаймо собі деякі події з недавнього минулого. В 60-их роках ми були свідками спроб певних кіл в Україні нав'язувати контакти з українським громадянством на Заході. Але тоді це носило специфічний характер „Бриґади", які приїздили з України, не виступали на прилюдних відкритих зібраннях, а лише на закритих зустрічах, куди можна було дістатися лише за запрошенням певних груп з діяспори. І сталося розбиття: радикальніші наші елементи закидали брак принциповости деяким особам і група, осіб, яких охрищено назвою „зустрічальників". Такого розбиття не повинно бути в нинішніх обставинах.

Усі ми, не відкидаючи контактів з нашими земляками з України і ставлячись до них позитивно, як до тих, які захищають національні позиції в сучасний момент, — ми, проте ні в якому разі не можемо прийняти за свої їхні позиції, себто позиції федерації, конфедерації та, взагалі, т.зв. „усправжнення" совєтських конституцій. Українці в діяспорі повинні і далі ісповідувати стовідсоткові самостійницькі позиції, відкидаючи всякий компроміс у цьому відношенні з тими, які тепер „командують" у Москві і в Києві. В цьому у нас (в діяспорі) повинна теж панувати єдність, поминаючи якісь може окремі групки, які і раніше виломлювалися із загальних позицій в національно-державному відношенні від загальних позицій українства поза межами російсько-совєтської імперії.

Реасумуючи, повторюємо, ще раз: наша постава — це приязне і вирозуміле ставлення до позицій наших земляків на Україні і безапеляційне затримання наших стовідсоткових самостійницьких позицій, себто вимоги повного відокремлення України від Росії, який би у ній не панував режим. Було б зле, якби у цьому відношенні українська діяспора не виявила єдности, якби розпочалися полеміки, а може і взаємні поборювання. Інша річ, якщо хтось з нас твердить, що на таких же, як і ми стовідсоткових самостійницьких позиціях, стоять наші земляки в Україні, які перебувають у підпіллі або які взагалі не забирають тепер слова. Так, але про цих наших земляків ми офіційно не знаємо і не можемо покликатися на зв'язки з ними.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різні можливості „легкої" їзди

Ми вже, здається не один раз звертали увагу у наших фейлетонах на те, що українська народна мудрість має десятки висловів, приповідок і стверджень, які оправдують себе у різних життєвих ситуаціях.

Одна з таких, яка тепер виїмково на часі та відограє навіть у політиці важливу ролю — це така, що окреслює виїмково влучно проблему широко розповсюдженого хабарництва в СССР: „Як не помастиш — то не поїдеш". Від довгих років совєтського панування усі до такого „мащення" привикли і воно стало невід'ємною частиною політичної системи. Як отже тепер дивуватися що усі ці шанувальники того „мащення" ніяк ... хочуть погодитися із новими методами Ґорбачова і зі змінами, які він старається впровадити в урядовій машині?

Скільки часу, зусилля і перемін у людській психіці потрібно, щоб викоренити сильне хабарництво, яким жила десятки років ціла політична і суспільна система великої держави?

Це питання тепер постійно на устах усіх політиків, на сторінках десяток газет західньої преси, його порушують безсторонні обсерватори та усі з цікавістю чекають, як воно все розвинеться та хто побідить — стара хабарницька машина чи нові економічно-політичні течії.

Але українська пословиця щодо „легкої" їзди не торкається лише обставин, близьких нашим почуванням в сьогоднішній Україні чи навіть цілому СССР. Власне кажучи, вона актуальна майже всюди і прийнята, як частина життя, з якою погоджуємося, хоча вона неетична і несправедлива. Майже у кожній мові можна знайти відповідник до українського окреслиння хабарництва, загальновідомого під міжнародним словом корупція.

Значить, так воно, на жаль, є у цілому світі — хочеш щось осягнути, мусиш мати, або протекцію, або приятелів, або знати де, кому і як „помастити". Прямими, звичайними шляхами якось не легко сьогодні щось осягнути, байдуже чи йдеться про політичну ціль, чи „бізнесову", чи особисту кар'єру, чи просто звичайну щоденну проблему.

Пригадаймо собі скільки разів саме такі щоденні життєві проблеми, як направа водопроводів, огрівання у помешканні, направа авта були полагоджені скоріше, коли ми знали, якими способами прямувати, кого треба знати, якого роду протекції уживати. І показується у практиці, що „мастила" можуть бути дуже різного порядку, щоб „віз" скоріше поїхав. Треба тільки потрапити на відповідний шлях.

Над таким шляхом ми застановлялися саме перед кількома днями у дуже звичайній і далекій від політики життєвій проблемі, яка однак була для нас тоді дуже важлива.

Виглядає, що для українського журналіста якось важко знайти „мастило", щоб його віз краще їхав. А може тільки ми не вміли його знайти?

О-КА

Микола Бараболяк

МОЖНА У КАПІТАЛІЗМ ТІЛЬКИ ОДНІЄЮ НОГОЮ?

Чув я цю витівку у Львові. Десь іще в п'ятидесятих роках вихвалює пропаґандист совєтську економічну систему і так закінчує: „Ми однією ногою ще в соціялізмі, але другою уже в комунізмі". Та встає бабка, просить голосу, і питає: „А не могли б ви, паноньку, пояснити нам, як довго ще стояти прийдеться нам так розкряченими? Це дуже прикро на ноги..."

Нині вже інакше, Одна нога ще в російському марксизмі-ленінізмі, а друга сягає по капіталізм. Це вже не жарт, а насправді. Система пішла таки на повні два кроки назад, а не, як колись один крок узад. Про посування вперед уже й не згадується, та й про те і мови бути не може. В СССР правдива революція. До своєї смерти осінню 1982 року Брежнєв вірив, і то вірив насправді, що совєтський вид соціялізму в поході, що треба тільки непереможно сильних збройних сил і Захід буде на колінах перед... „доблесною". Успіхи в Нікараґуа, в Анґолі, а головно напад на Афганістан, будили зразу оптимізм. Сили НАТО були слабші від дивізій, танків і ракет типу СС-20 Варшавського Пакту. Хто, що не закидав би Реґенові, але він, увівши ракети типу Першінґі II і літаючі ракети на терен Европи, переконав совєтів, що Америку не „переплюнеш" зброєю. Горбачов виплив на арену внаслідок осмислення у колах Кремля, що збройними силами нічого не вдієш, крім того, що в результаті надмінених коштів на збройні сили совєтська економіка розпадеться.

Ґорбачов зачав пісню миру. Залишив проповідувати про клясову боротьбу у світі, а СССР, як аванґард робочого клясу, а став підносити вселюдські принципи, мовляв, народи не можуть нині жити в ізоляції, нема державних економік, а одна всесвітня, що існування народів взаємно залежне, що дальші перегони у збросннях могли б загнати людство у безодню нуклеарного голокосту і т. д.

У зв'язку з таким проповідництвом Кремль забожився, що не маючи ніяких аґресивних інтенцій, перебудовує цілу свою воєнну систему на виключно оборонну, затримає тільки зброю з чисто оборонними настановами, та відкличе всяку зброю, яка могла б служити атаці. Наприклад, забере частини для будови мостів, зменшить односторонньо військові з'єднання на 500,000 чоловік, зредукує тільки то танків, бронемашин і т. п. Готов домовитись про дальше зменшення конвенціональних збройних сил, і дає й інші докази щирости нових настанов Кремля. Їх інтенція ясна: заступити сталінізм більш модерним, більш відкритим й ефективним моделем російського „соціялізму". Кремль має намір теж перетворити систему у більш стійку і гідну довір'я у міжнародних стосунках, щоб могли робити „бизнес" із Заходом. Тому і гласність, деякі прояви „демократизації", звільнення політичних в'язнів і подібні прояви „ґуманности".

Нема сумніву, що на нове видання „мирної політики", в тому випадку, мабуть, насправді правдивої, штовхнули СССР економічні недолугості. Перед системою стала дилема „давай добре назад", або провал. То Кремль зупинився на першому виборі і маємо гласність і перебудову. Та легко було в сталінській системі штовхнути під караулом НКВД одну ногу Божого люду у совєтський комунізм. Не так воно гладко, коли приходиться тепер, крокуючи назадгузь, пропонувати тому людові, пхати одну ногу в капіталізм. Є загальна опінія, що головною перешкодою в успішності політики Ґорбачова є закостенілість совєтської бюрократії, понад 20-мільйонові зграї партійців, які мають особистий інтерес в утриманні діючої системи. Але цей фактор — не найголовніша перепона реформи системи. Є щось ще більше важливе. Головним завданням Ґорбачова є, — як каже американець — „put bread on the table", забезпечити споживача харчами. А це не така проста справа. Вистачить зменшити продукцію танків чи ракет, перемінити на заводах машинерію (німці і японці допоможуть) і продукувати більше і кращі телевізори, рекордери, черевики, одяг і т. д. Робітника легко перекваліфікувати. Не така проста справа з харчовою продукцією. Хліборобів, як клясу, знищив Сталін. Нині є колгоспні робітники. Немає колишнього селянина, який був так прив'язаний і кохав землицю свою. Було легше каторгами і погрозами обернути вільного хлібороба у колгоспника, чим нині колгоспника переродити у хлібороба. Нинішні колгоспники — це вже внуки і правнуки колишніх селян з часу революції. Коли ще де живі їхні діди і баби, їм не під силу влити в душі нащадків прив'язання і любови до землі. Колгоспники мають нагоду нині дістати від держави „в арену" землю навіть до 50 років. Але мають вони охоту і відвагу братись за самостійну господарку? Десь читав я репортаж про те, як то доярки виявляють незаінтересування нагодою стати самостійними хазяйками. І не дивниця. У людей зродилась, і вповні запанувала, психіка робітника, якого з нього зробила система: пішов до колгоспу, відробив, чи тільки „замаркував", що працює, (як кажуть поляки: „вони претендують, що нам платять, а ми, що працюємо") свої години і йде домів. Не журиться чи буде дощ на урожай, чи погода на жнива. „Получає зарплату". Вигідно. А решту, що не вистачає до життя, чи вкрадеш, чи виміняєш. До всього привикнеш. Брати нині відповідальність, риск? Нині дають землю, а завтра можуть обкласти налогами, чи навіть відібрати... Не легко обновити дух підприємчивости, а головно гордість самостійного хазяїна. А забезпечення населення харчами — основне й невідкладне завдання нинішнього проводу Кремля. Але зуміє режим воскресити те, що так жорстоко знищив колективізацією? Чуда можливі. Кажуть, що апатію можна перебороти. В совєтській системі здійснюється все насильством, а душу хлібороба насиллям до життя привернеш! Я маю розв'язку для Ґорбачова: спровадити на Україну американських фармерів, і дати їм по 500-1000 гектарів землі. Вони заповнили б умить полиці маґазинів продуктами землі. І може б у люді відродивсь би на їх прикладі дух предків!

Партійні бюрократи — це перепона у здійснюванні реформи Ґорбачова. Але, на мій розсуд, куди більша трудність у реформі хліборобської системи, а без того ледве чи перебудова може бути успішною. Кремль не може ґвалтовно перевести економіку в цілому, а хліборобство зокрема, на капіталізм. Поручають людям осторожно простягати одну ногу у капіталістичну систему. Та люди бояться. Бо боляче стояти „розкряченими", як нарікала колись та бабка. Тому яка прогноза для системи? Важко наважитись їх робити.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

УВАЖНО ІЗ ДОПИСАМИ

Нам потрібно конечно фахових музичних рецензентів та солідних пресових референтів в кожній громаді.

„Свобода" зі середи, 28-го лютого, принесла для мене дві дивні несподіванки. На другій сторінці в рецензії „Тріюмфальний концерт О. Криси в Дітройті" є згадано, що акомпаньямент Татьяни (без прізвища) був подиву гідний. Таж всі клясичні композитори зазначають: Соната для скрипки і фортепіяну оп... Татяна Чекіна в цьому концерті не була ніяким акомпаньятором, вона була рівнорядним партнером О. Криси. Теж речення, що соната Бетговена Д-Мейджор відзначався чіткістю математичного аксіому. Мені зразу привидівся метрономом, а у виконавців О. Криси Т. Чекіни відчувався живий пульс, питомий мистцям високої кляси. Я була на їхньому концерті в Ню Йорку і ще досі під цим враженням живу, тільки соромно мені за публіку, яка оплескувала виконавців між частинами сонат. Скрипаль давав знати смичком, щоб публіка затихла.

Ще більше мене вразив допис на 4-ій сторінці під наголовком: „Відзначення Січневих роковин в громаді Нюарку-Ірвінґтон, бо в цій громаді живу і працюю вже 37 років. З прецизною докладністю щодо години, коли відбувалися підписання проклямації в Нюарку і околичних містечках, шановний дописувач не знайшов місця для виконавців святочного концерту. Не можна вичислити тільки промовця проф. Володимира Стойка, а поминути всіх інших збуваючи фразою, що програма була на високому рівні. Хтось дав цей рівень! Від кількох років не було в нас такого гарного концерту. Це завдяки молодій професійній співачці Марії Волянській. Лірично-кольоратурній сопрано, яка має непересічної краси, красу голосу, чітку дикцію, а її чарівна поява на сцені полонить слухача і співачка нав'язує з публікою зразу контакт. „Маєва нічка" Лепкого, „Як давно" Китастого і „Синя чічка" Бобинського і Гайворонського при субтельному акомпаньяменті Соні Шереґ звучала і в мало акустичній залі так мило, так приємно, що співачка збирала рясні оплески.

Хор „Трембіта" під диригентурою проф. Рафаїла Венке прогресує і має щораз кращі успіхи Р. Венке присвячує хорові багато свого дорогого часу, і якщо б в

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Лабунька

ОРЕСТ СУБТЕЛЬНИЙ І ЙОГО ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

IV.

Книга Субтельного появилась саме в відповідний час, бо віддавна вже була потреба якраз на таку книгу, на таку історію України. А часовість у історії відіграє велику ролю. Немаловажним є і той факт, що книга появилась у ювілейному році Тисячоліття Хрищення Руси-України, коли зацікавлення минулим України в світі було особливо актуальним і попит на стосовну історичну інформацію вийнятково великий. Вкінці треба сказати, що однією з її особливо позитивних характеристик є те, що вона — повна історія України, доведена „до кінця" — до ювілейного року Тисячоліття.

Перед О. Субтельним було не легке завдання: написати історію України для чужинців, себто написати її так, щоб вона задовольняла їхні професійні стандарти й потреби та й так, щоб спростувати перестарілі й фальшиві подекуди погляди на українців і Україну, й рівночасно при тому так, щоб не вразити невралгічних пунктів у почуваннях українців аж кількох живучих ще й дуже різних у своїх наставленнях поколінь. Згадую також, що в англосакському світі писати історію, що не є рівночасно суверенною державою, є особливо важко, а то й небажано. Все таки автор справився з тими трудношами, можна так твердити, — понад сподівання. Будучи репрезентантом „переходового покоління" українських вчених, він настільки духово ще близький до українського світовідчування (до українського материка), що не може холодно й з байдужістю розглядати не раз трагічні, а часто й кризові, межові етапи й події в історії українського народу, але в той сам час він мовно й культурно вже так глибоко вріс у чужинецький (дивлячись зі становища української діяспори) англосакський світ, що без труду промовляє до цього світу його мовою, за якою і його світосприймання.

Його книга — чи не найбільш досі вдала передача найважливіших фактів і цілого історичного українського процесу англійською мовою. Це, до речі, єдино можливий спосіб „просунути нашу історичну правду" в їхні уми. Добірна англійська мова, легкість стилю, безперебійна тяглість розповіді — це ті важливі додаткові характеристики книги, що перед нами. Само читання її приносить свого роду естетичну насолоду. Велике накопичення цікавих фактів, про які важко було не раз знайти інформацію. З неї нагато можна навчитись. Вона корисний довідник і для пересічного читача й для спеціялістів.

Можливо, що ювілейний рік Тисячоліття Хрищення Руси-України стане переломовим для української історіографії. Він вже причинився до поважного пожвавлення української історичної науки так в Україні, як і у діяспорі. Він заскочив нас (досить неприготованими) саме в час, коли перебрати смолоскип історичної науки готовим є покоління істориків, що голосно приходить тепер до голосу. Книга О. Субтельного має гідних компаньйонів у книгах Марти Богачевської Хом'як („Феміністки проти своєї волі" — „Feminists Despite Themselves") і Зенона Когута („Російський централізм і українська автономія" — Russian Centralism and Ukrainian Autonomy").

Ще більш приємно є спостерігати відродження історичних дисциплін в Україні, що його здійснюють нині ровесники наших філядельфійських істориків. Важко було б припустити, що це звичайний випадок, що всі троє згадані автори вихідці з Філядельфії. Тут вони зростали, тут здобували освіту, тут формувались їхні погляди. Попри заслуги батьків, тут якоюсь долею прислужилась і українська громадськість міста Філядельфії, хоч би вже тим, що створювала задовільне середовище, забезпечивши існування українських організацій молоді та, в першу чергу, школи українознавства Т-ва „Рідна Школа", що дала майбутнім історикам підставові знання з української мови й історії.

* * *

Вкінці кілька слів про Ореста Субтельного, як людину й громадянина. Від своєї ранньої молодости О. Субтельний був громадською людиною, активний у Пласті та у студентському житті, любитель спорту. Можливо, що таке занґажування — це так один зі секретів його успіху, як історика. Історик, який не розуміє механіки дії сучасного йому суспільства, не може вповні зрозуміти й відтворити життя суспільства, чи суспільств минулих віків. Орест одружений і має сина. Його дружина Марія також успішний дослідник і педагог у ділянці тюркології.

Коли взяти до уваги словникове визначення прикметника субтельний, то автор „Історії України" вірний образові ідеалу свого родового прізвища, бо він: „ніжний, вразливий, тендітної будови", він — Субтельний.

(Дня 18-го лютого ц. р. в Освітньо-культурному центрі у Філядельфії відбувся заходами 43-го Відділу СУА і Осередку Праці УПСеньйорів авторський вечір проф. Ореста Субтельного з нагоди появи його книги „Історія України" (англійською мовою). Друковане тут привітальне слово було виголошене на цьому вечорі).

Нова лікарка-дантистка в Чикаґо

Коли я приїхав до Чикаґо понад 40 років тому, було тут тільки трьох українських лікарів: д-р Сіменович, який вів загальну практику, і два дантисти — д-р Тарнавський і д-р Кочій. З них живе ще, хоч не практикує, д-р Кочій. Моя дворічна тоді донечка захво ріла після приїзду з Европи. Мені сказали, що є в Чикаґо лікар-українець. Я подзвонив до нього. За годину був він у нашій хаті, хоч насправді не було нічого небезпечного. Велика була це людина! Нині замість трьох налічують у Чикаґо понад триста лікарів! Все ж це не багато, бо багато наших людей лікується у неукраїнців. Колись не знали мови, то йшли до „свого".

До числа тих сотень наших лікарів причинилася з кінцем минулого року дантистка д-р Таїса І. Бурачинська-Сенечко. Таїса закінчила з відзначенням дантистичну школу при Нортвестерн університеті в Чикаґо. Доказом її здібностей є факт, що після осягнення докторату й однорічної резидентури її запросили на посаду професора-асистента при такому престижевому університеті, яким є Нортвестерн.

Таїса є лікарем третьої ґенерації в роді Бурачинських. Її дід д-р Тит Бурачинський був примарем і директором Народної Лічниці у Львові; батько, теж лікар, у Чикаґо. Стрийки і кузени — лікарі в Івано-Франківську. Таїса належить до тих відважних, що не „причіпилась" до інших лікарів, а відкрила свою окрему практику на північно-західньому передмісті Чикаґо у Арлінгтон Гайтс. Її адреса 2010 Arlington Heights Rd., Arlington Heights, Ill. 60005. Тел.: 228-7353. Таїса, на порозі дантистичної практики, не включилась іще в громадське життя нашої спільноти. Але віримо, що як колишня пластунка, вона присвятить частину своєї невичерпаної енерґії також нашій громаді, працюючи для неї та спомагаючи її.

М. К.

У ВІВТОРОК, 4-ГО КВІТНЯ ц.р., президент Джордж Буш повідомив кореспондентів, що їдучи на конференцію НАТО він відвідає Італію, Західню Німеччину та Британію. Конференція НАТО відбудеться 29-30 травня ц.р., в Бельгії.

У ХАРДІНО ВІТАЛИ М. ЧОРНОГО

Сама назва для декого може здаватися незрозумілою.

Хоч наша місцевість невеличка, зате тут, в Арґентині, і по сусідству, у Бразилії, досить відома. Вдома вона також для неукраїнців, які часто приходять до нас на різні культурні нагоди і подивляють наш танцювальний гурток, який начислює 70 танцюристів.

Наші хлопці і дівчатка, які вже роками виступають не тільки в Ґардіно-Америка, але й по цілому Міссіонес, роблять для нашої громади добре ім'я, приносять прихильну оцінку для цілої громади.

Хоч наші поселенці тут, — це вже друге, третє, а то й навіть четверте покоління, однак приємно ствердити, що вони говорять своєю рідною мовою, а ті що не мали свідомих родичів, щоб їх навчили материнської мови, розуміють її, ходять до своєї церкви і гордяться своїм українським походженням.

Ось недавно, коли ми святкували небуденний ювілей Тисячоліття Хрищення України у Посадос, наша громада брала активну участь. Це були найбільші святкування і здвиг українського населення у Міссіонесі.

У Міссіонесі після Першої світової війни поселилося чи не найбільше українців. Перші поселенці мали неймовірно тяжкі початки. Багато з них були до краю розчаровані, але вертати не було куди. Працювали вони тяжко вдома, а тут перед ними в той час була ще більш незавидна будучність. Але не було ради, закасали рукави і в поті чола корчували непроходимі ліси, повні всякого гаддя, щоб заробити на хліб насущний і забезпечити краще життя для своїх дітей. Минали довгі роки тяжкої праці, поки помаленько почали призвичаюватися до місцевих обставин, клімату. Досить скоро почали будувати Божі храми, бо польські ксьондзи перетягали до себе, кого тільки вдалося. Потім пішли народні доми, школи.

Так і наша громада дуже швидко виросла в одну з найбільших українських громад Арґентини.

Маємо невеличку церковцю (є вже в пляні будова нової), а біля церкви вже другий рік будуємо народний дім, який буде найбільшим в цілому Міссіонесі.

Такий дім нам буде потрібний, бо громада збільшилася і на сьогодні нараховує понад 250 родин.

Весною 1987 року ми тут мали нагоду бачити на телевізії Юліяна Китастого — визначного бандуриста Америки, який тоді об'їжджав Арґентину і Бразилію і переводив вишкіл бандуристів, яким постарався бан дури Микола Чорний.

Дуже скоро, бо за півроку, молода капеля бандуристів „Гомін Степів" мала турне по Арґентині і Бразилії. Концерти їх були надзвичайно успішні. В Посадас цілий концерт був переданий на телебаченні на цілий Міссіонес. Вірте нам, дорогі земляки, що навіть ті, які тут родилися, плакали з радости і були горді за наш національний інструмент, який тут в Південній Америці став вельми відомим завдяки Миколі Чорному з Ню Йорку.

Правду сказати, спочатку ми були на нього недобрі, бо побував він вже кілька разів у Посадас, Обері і Апостолес, а ми від тих міст віддалені найбільше 100 кілометрів. Легко нам не було, бо наші сестри і молодь до тої міри зацікавилися бандурою, що не давали нам спокою. Вони безперебійно казали нам: „Коли ми будемо між тими щасливими, які вже два роки грають на бандурі?"

Нарешті, як то у нас в старому краю казали, „І в наше віконце засвітило сонце".

В суботу, 28-го січня, ми мали велику честь вітати в нашій громаді усім нам тут відомого любителя бандури Миколу Чорного, який „насіяв" бандуристів по цілій Арґентині і Бразилії. А так як ми від нього довідалися, був у дорозі до Енка райосон (Параґвай), де також мав заложити гурток бандуристів.

Хоч пан Микола Чорний приїхав до нас зовсім несподівано, без повідомлення, все ж таки ми на скору руку зібрали актив нашої громади, щоб його гідно прийняти. Він приїхав до нас з культурною місією, а це для нас пожива найбільш потрібна.

На наше велике здивування, наш дорогий гість привіз із собою три бандури. Просто не хотілося вірити, щоб найперше везти до Буенос Айресу, тоді до Апостолес, а нарешті до нас. Але добре, що він заїхав спочатку до Апостолес, бо там він побачив один з найбільших урожаїв своєї праці. Цей гурток по дуже короткому часі виріс в один із перших. А все це завдяки Маргареті Спасюк-Полутрянці, проф. музики, яка ще два роки тому не бачила бандури. Вона полюбила її усім серцем, а ту любов передала всеціло бандуристам, яких вона там веде. Виступаючи із своїм ансамблем „Живі струни" по цілому Міссіонес, зачарувала не тільки українців, але й арґентинців. Вона погодилася давати лекції гри на бандурі для наших бандуристів. Минулого грудня Маргарета була на інтенсив ному вишколі провідників-бандуристів в Ню Йорку. Немає сумніву, що вона поглибила свої знання як вчити інших і буде ще кращою вчителькою бандури.

Тому що наш гість вже на другий день мусів від'їхати до Обери, де був заснований в Арґентині перший гурток бандуристів, завдяки відомому там ентузіястові кобзарського мистецтва о. Орестові Карплюку, ми хоч в невеликому гуртку представників громади і сестер при обіді вислухали слово нашого дорогого гостя, який говорив про відродження бандури на нашій рідній Україні, Польщі і в Югославії. Ми із свого боку висловили йому невимовну подяку за привезені бандури і просили його забезпечити нас більшою кіль кістю бандур.

Тим часом ми тут маємо лише чотири бандури. Звертаємось до Вас, дорогі брати і сестри, відкрити свої щедрі українські серця і допомогти нам мати ансамбль бандуристів.

На початку грудня ц.р.в Прудентополісі, Бразилія, відбудеться посвячення музею і пам'ятника Т. Шевченкові. Знаємо, що на це найбільше свято в Бразилії М. Чорний посилає всіх бандуристів Арґентини і Бразилії. Ми дуже хочемо до них долучитися, тому ще раз просимо людей доброї волі допомогти нам фінансово, пересилаючи свої пожертви на банк „Самопоміч" в Ню Йорку, зазначуючи, що це на закуп бандур для нашої молоді тут в Ґардіно-Америка.

Наші сестри і ми всі будемо молитися за Ваші добрі серця!

о. Гектор Ціммер-Баланда

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

Учениці Марія Дек (зліва) і Кортні Беррет зі своєю вчителькою Геннесі Гелл.

Буває так, що маленькі шкільні діти хочуть проявити свою ініціятиву і показати своїм ровесникам, таким же дітям як і вони в школі, що вони можуть придумати і зробити. Для цього коли такі зголошення надходять до настоятеля школи чи кляси їм не відмовляють, а навпаки сприяють цьому і в певний період часу дають можливість їм цей намір виконати.

Моя несповна восьмилітня внучка Марія — донечка Антоніни і Албіна Дек, яка вчиться у 2-ій клясі публічної школи м. Стерлінґ, Вірджінія, зі своєю такою ж товаришкою по школі, неукраїнською (бо в цій клясі українських дітей немає), яка була зацікавлена українськими вишивками, строями і т.п., домовились обі: поговорити зі своєю вчителькою Геннесі Ґелл, щоб ці українські речі принести до школи і показати їх своїм товаришам.

Наміри їхні без жодного спротиву чи застереження були прийняті. Тоді ж і було визначено день, коли вони могли це зробити.

Коли настав цей день, Марія, одягнувшись в український стрій, а її товаришка в дещо інший стрій, але з українською хусткою на плечах, забравши зі собою заздалегідь приготовлені українські речі, прибули до своєї школи.

Тут же в клясі, до якої ходять Марія і Кортні Беррет, на столі,були розкладені українські речі: вишивана подушка, вишивана серветка, рушник, гарна велика лялька в українському строї. Різні знимки, український прапор, маленький тризуб, Буквар рідної мови й інше. Виглядало так, що це нібито була невеличка виставка вишиваних речей, здебільша роботи мами маленької Марії — Євгенії Степової.

Вона викликала велике зацікавлення всіх учнів і зокрема настоятельки кляси, Геннесі Ґелл, які з захопленням оглядали речі і, зокрема, український стрій, в який була вбрана Марія, і який вони побачили вперше.

Були задавані різні питання: де ця країна, тобто Україна, знаходиться, з якою країною межує, її столиця і тому подібне.

Вияснення де в чому подавала сама Марія, а в більшости Антоніна Дек, мати Марії.

Хоч ця невеличка „імпреза", показ виставлених речей і був незначний, тим більше, що їх заініціювали малолітні діти — учні публічної школи м. Стерлінґ, де ніколи жодної української імпрези не було, одначе вона принесла відповідні наслідки, бо діти довідалися про те, що мало хто чув чи знав, про таку країну, як Україна. Вчителька Н. Ґелл сердечно подякувала Марії і Кортні за проявлену ними ініціятиву, а виконавці її Марія і Кортні несли в своїх серцях велике задоволення.

К. Степовий

НЮ ЙОРК ВШАНУВАВ АДВ. Р. ГУГЛЕВИЧА

Метрополітальний Комітет Ню Йорку для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні влаштував полуденок для вшанування меценаса Романа Гуглевича, голови цього ж комітету і заслуженого громадського діяча, за його працю і труд в успішному переведенні ряду імпрез з нагоди цього національно-релігійного ювілею.

Полуденок, який відбувся у малій залі Українського Народного Дому, відкрив Едвард Камінський, референт культурно-мистецьких виступів, а ним проводила Варка Бачинська, член комісії зовнішніх зв'язків. Майже сто осіб, члени Метрополітального Комітету та представники ряду громадських організацій міста Ню Йорку, взяли участь у цій імпрезі, щоб подякувати меценасові Гуглевичеві не тільки за його вклад в працю Метрополітального Тисячолітнього Комітету, але також за його службу на національно-громадській ниві, яка сягає ще його молодих літ в Україні.

Інж. Євген Іваськів, один із заступників голови Метрополітального Тисячолітнього Комітету, який мав головне слово на святі, описав довгий шлях громадської праці Р. Гуглевича.

Народжений у священичій родині, Р. Гуглевич здобув формальну освіту в бережанській гімназії, а правничі студії у Львівському університеті. Інж. Іваськів сказав, що „скристалізували його світогляд перебування у гущі нашого народу, тяжкі умовини воєнної хуртовини, наші визвольні змагання і революційні дії нашого підпілля".

Після закінчення гімназії і правничих студій він активно включився в працю Товариства „Просвіта", організував відділи там, де переїздив з огляду на свою професійну працю, а саме в Вірчі, Яворові і Перемишлянах. У 1938 році Р. Гуглевич відкрив свою адвокатську практику у Перемишлянах, де він також включився в суспільно-громадську працю не тільки в „Просвіті", але й у проводах

Після вручення Пропам'ятної грамоти (стоять зліва): Слава Рубель, адв. Роман Гуглевич, Христина Навроцька, Оля Гуглевич та інж. Мирослав Шміґель.

„Сокола", „Сільського Господаря" та „Рідної Школи". Того ж року він одружився з Олею Мицак, дочкою о. Йосифа і Сатуріни з роду Попель.

Після окупації Західньої України німцями в 1941 році Р. Гуглевич знову відкрив свою адвокатську прак тику в Золочеві і Самборі. Під час війни, як адвокат, він мусів боронити, дуже часто безкоштовно, українців перед наїзником та поль ськими „фольксдойчерами".

По війні Р. Гуглевич і його родина, як і десятки тисяч українців, мусів покинути Батьківщину і після короткого побуту в Австрії переїхав до З'єднаних Стейтів Америки, де він знову активно включився у вир громадської праці у місті Ню Йорку. Його обрано до управи Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку — відділ УККА. В Об'єднаному Комітеті Р. Гуглевич сповняв багато функцій, між ними і десять разів був головою, і на тому пості він працював до 1976 року.

Адв. Гуглевич також брав активну участь у кредитівці „Самопоміч", остан ньо як її президент. За його урядування майно „Самопомочі" зросло до понад 150 мільйонів дол. Крім Метро політального Тисячолітньо го Комітету до заслуг Р. Гуглевича також належить і побудова нової церкви св. Юра, кампанією якою він провадив.

Громада високо оцінила віддану громадську працю Р. Гуглевича. У 1969 р. він одержав золоту медалю заслуги і почесну грамоту Українських Католицьких Ветеранів, а в 1972 р. — найвищу громадську грамоту в ЗСА — Шевченківську Грамоту Волі від Українського Конґресового Комітету Америки. У 1976 р. його обрано почесним головою Об'єднаного Комітету, а три роки пізніше, з нагоди 75-ліття Об'єднаного Комітету, йому вручено грамоту подяки за його віддану працю на пості голови. Заслуги Р. Гуглевича також не були переочені американським світом і в 1987 р. він одержав відповідну грамоту від посадника Ню Йорку Едварда Кача, а з початком ювілейного року — відзначення у формі золотої медалі і грамоти від Папи Івана Павла II за працю для Української Помісної Католицької Церкви.

Меценас Гуглевич, який був присутній на полуденку з своєю дружиною Олею і сином арх. Богданом, був помітно зворушений словами інж. Іваськова.

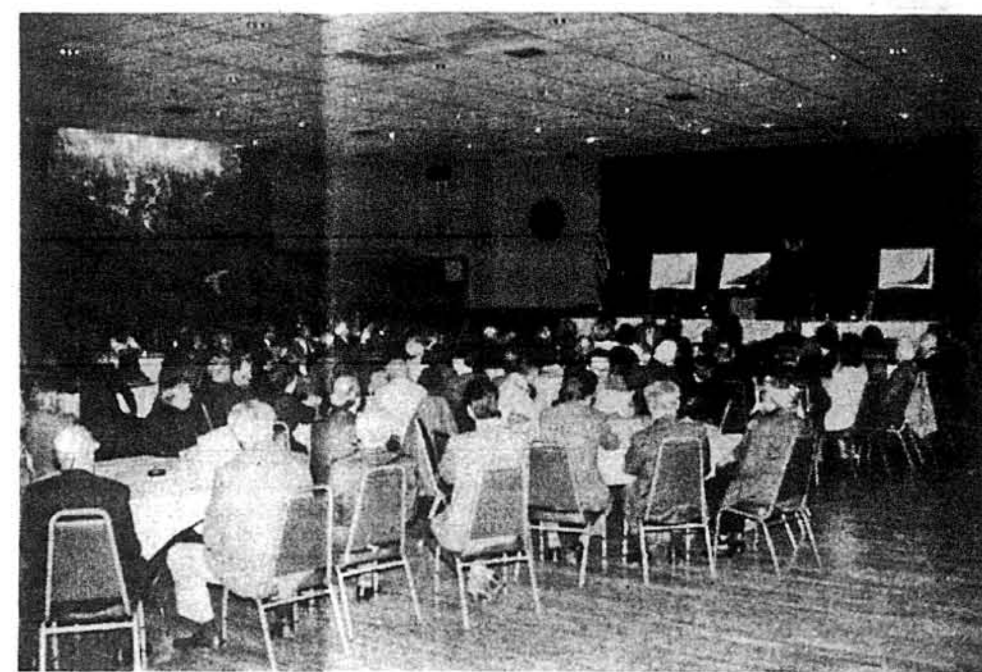
Також висловлювали свої слова вдячности меценасові Гуглевичові, якого досі залюбки називають „Наш війт", були о. ігумен Патрикій Пащак, парох церкви св. Юра, д-р Володимир Калинович, в імені Крайового Тисячолітнього Комітету, мгр Ігор Длябога, голова Об'єднаного Комітету, д-р Іван Сєрант, скарбник Комітету і кредитівки „Самопоміч", і о. протопресвітер Володоимир Базилевський.

Індивідуальними знимками по комісіях, які діяли в рамках Метрополітального Комітету, з Р. Гуглевичом закінчено це миле прийняття в честь одного з найбільш заслужених громадських діячів Ню Йорку і в цілій Америці.

Метрополітальний Комітет

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Сиavi Трібюн" Нараян Кешавана повідомив, користуючись інформаціями антикомуністичних повстанців-муджагедінів в Афганістані, що Індія збільшила свою допомогу комуністичному режимові президента Наджібулли, правдоподібно за намовою комуно-московських імперіялістів. Індійський уряд вислав до Афганістану 600 військових дорадників, в тому числі 60 пілотів. Індійський військовий контингент було перекинено на північ Афганістану, біля афгансько-совєтського кордону, де прокладені рейки для одинокого залізнодорожного сполучення між СССР і Афганістаном. Покищо не відомо чи індійці мали б забезпечити доставу зброї, військового виряду й харчів для комуністичної армії, чи совєтське командування, яке на думку західніх військових розвідчих служб далі займається стратегією боротьби з муджагедінами, має якісь інші пляни.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ СУМА В ЙОНКЕРСІ

Під час річних загальних зборів Федеральної кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі 11-го березня 1989 року.

В суботу, 11-го березня в Домі Спілки Української Молоді в Йонкерсі відбулися звичайні річні загальні збори федеральної кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі, Н. Й. Збори відкрив голова дирекції Лев Футала, а молитву провів о. Марійо Лазоскі.

Вшановано померлих членів кредитівки, а відтак голова у своєму звіті пригадав присутнім про початки організування українських кооператив у ЗСА, про зміни, які заходять у ділянці кооперативних законів, зацитував дані голови Світової кооперативної ради директора Омеляна Плешкевича про стан української кооперації у вільному світі, з якого видно, „що українська кооперація в 1987 році виплатила у формі дотацій 1,142 мільйона долярів на українські церкви, їхнім організаціям, організаціям молоді та різним громадським установам. З проведеної аналізи видно, що українські кооперативи приєднали 12 відсотків членів українського роду, а 88 відсотків українців тримають свої вільні фонди в чужих фінансових установах". Скільки можна було б пожертвувати на українські цілі, якщо б ми збільшили свої вклади в українських кредитівках?

Наша кооператива торік осягнула поважні успіхи, бо на кінець грудня 1988 року балянсова сума виносить 39,678,730.51 дол. себто ми зросли на 8.730.281.50 дол., порівнюючи зі сумою 31 грудня 1987 року. В табелі українських кооператив в ЗСА ми осягнули п'яте місце ще з кінцем грудня 1987 року і ми його задержали по сьогодні.

Кількість членів зросла на 323 (на чисто), а в загальному приєднано 512 членів і на кінець грудня ми мали 3,356 членів, що у наших умовах є досить задовільним.

Мгр Святослав Н. Коцибала, управитель і скарбник, подав докладні цифри, які вказали на наш постійний ріст, як по стороні активів, так по виплаті дивідендів членам: виплачено 2,197,747,73 дол., або на 561,888.88 дол. більше, ніж у 1987 році.

Загальна сума всіх дотацій торік виносила 35,951.76 дол. Позички виказують нормальний зріст до суми 28,882.749.10 дол. Консумційні позички також дещо збільшилися, але вони є короткореченцеві. ІРА (пенсійні) конта вони також поважно зросли до суми 2,744, 969.78 дол., або на 606.000 дол. порівнально до 1987 року. Нам приємно ствердити, що на кінець грудня 1988 року ми не мали ані однієї залеглої позички, а від початку нашої діяльности ані однієї відписаної позички.

За кредитовий Комітет звітував голова Дмитро Івасютин, який поінформував, що Кредитова комісія апробувала 280 позичок на суму 8,955.342.74 дол., у тому були гіпотечні позички, на підпис ручителів, на підклад ощадностей, студентські позички.

Голова Інформаційної комісії Богдан Вітюк інформував, що про працю нашої кредитівки були статті в українській пресі: у „Свободі", „Америці", „Національній трибуні", в „Нашому Світі", в „Кооперативній Трибуні" та в „Сівачі". Постійні оголошення вміщувалися у сумівському журналі „Крилаті" та у „Віснику" ООЧСУ.

За Контрольну комісію звітував її голова Мирослав Климко. Контрольна комісія перевірила всі ділянки праці дирекції і ствердила, що все діловодство ведене згідно із законом.

Після звітів відбулася дискусія, в якій виступали деякі члени. В більшості складали признання Дирекції і працівникам за їх фахову та солідну працю.

З привітами виступали інж. Дмитро Григорчук від Централі Українських Кредитових Кооператив Америки, Юрій Ференцевич і інж. Степан Кравченюк репрезентували Федеральну кредитову кооперативу „Самопоміч" в Джерзі Сиґі, а вітав Ю. Ференцевич, Володимир Гончаренко від української православної кредитівки в Ню Йорку, Ярослав Федун і Михайло Савчин від кредитівки в Пассейку (вітав Я. Федун). Мгр Ярослав Оберишин від кредитової кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку. Орест Цяпка і Ростислав Мілянич від Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Нюарку (вітав Р. Мілянич).

Номінаційна Комісія в складі Ярослава Кіцюка, Марії Кульчицької і Оксани Боднар запропонувала до членів дирекції тих самих, яким вигасла каденція: мґра С. Коцибалу, В. Козіцького і Р. Глушка, а до Кредитової комісії: С. Коцибалу і М. Сидора та членів Інформаційної комісії. Додаткових кандидатів не було, тому запропонованих кандидатів вибрано одноголосно. У внесках висказувано побажання, щоб у 25-ліття нашої кредитової кооперативи, яке припадає в цьому році, а відзначення відбудеться в неділю, 23 вересня, всі члени старалися приєднати додаткових членів та переконати тих, які ще з різних причин не є членами і почали вкладати гроші у своїй установі.

Загальні Збори закрив молитвою о. Марійо Лазоскі, а присутні ще довго при перекусці обмінювалися поглядами не лише на економічні теми, але головно про події, які зараз відбуваються в Україні, а щасливі мали нагоду виграти книжки та платівки, за які заплатила дирекція кредитівки, щоб в цей спосіб допомогти українським видавництвам.

Дирекція діє з такому складі: Лев Футала — голова, Роман Глушко і Володимир Козіцький заступники голови, мґр Святослав Н. Коцибала — скарбник, Ярослав Кіцюк — заступник скарбника, Наталія Невмержицька — секретар, члени: Осип Щур, Богдан Ковалик і Любомир Щур.

Л. Л.

Уважно...

Закінчення зі стор. 2.

„Трембіту" включились молоді співаки, напевно належав би до найкращих хорів в Америці. В'язанка стрілецьких пісень, — а мені сподобались найбільше „На городі білі маки" Леонтовича, і „Україно зоре" Козака — при акомпаньяменті Марії Павловської звучали бадьоро і переконуючо.

А, як свіжо, молодечо звучав Шуберта „Військовий марш" Д-дур у виконанні молоденьких учениць УМІ Орисі і Катрусі Мурзи на чотири руки. Іванка Кононів приготовила цим разом цікавий монтаж „До дня державности", що його деклямували: Христя Рак-Бравн, Леся Винарчук, Марійка Вітяк, Наталка Кудрик гарною українською мовою і з доброю дикцією.

Щоб бути докладною, то американський гимн виконала М. Павловська, відкривав концерт інж. Данчук,а відчитав проклямації О. Миськів.

Таїса Богданська
Нюарк, Н. Дж.

МАЄ БУТИ...

У статті Володимира Барагури п.з. „Чи з горбачовської муки буде український хліб?" („Свобода", ч. 62, з 5-го березня ц.р.) треба читати: „З цією метою насилають тут різної масти і породи дисидентів"; далі має бути: „Ми перекреслили б IV Універсал, ми зробили б колосальний крок взад..."; треба теж „Концепція феодалізму, конференції й збереження неподільности", як і має бути: „поети, письменники і мистці, які відзначаються чуттєвістю...". Ред.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЮРІЙ ҐІБА, член УНС Відд. 465-го ім. І. Франка в Ляшіні, Кве. помер 7-го лютого 1989 року на 20-му році життя. Народився 1969 року в Болеславцу, Польща. Членом УНС став 1977 року. Залишив у смутку батьків — Степанію і Михайла, сестру Божену, бабуню Марію Горську і численну родину в Канаді і в Польщі. Похорон відбувся 10-го лютого 1989 року на католицькому цвинтарі в Дорвалі коло Монтреалю, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Мороз, секр.

СТЕФАН КОВАЛЬЧУК, член УНС Відд. 380-го Т-ва „Україна в Апопці, Фла. помер 23-го січня 1989 року на 79-му році життя. Нар. 11-го жовтня 1909 року у Вест Варвік, Р. Ай. Членом УНС став 1949 р. Залишив у смутку дружину Сару, четверо дітей: Теодора, Стефана мол., Розалію Генд і Джінні; 10 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 25-го січня 1989 року на Ґрінвуд Семетері в Апопці, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ПАТРИШІЯ М. КОНДИРА, член УНС Відд. 128-го в Кліфтон Гайтс, Па. померла 17-го січня 1989 року на 54-му році життя. Нар. 21-го серпня 1934 року у Віллінґу, В. Ва. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку три сестри і брата. Похорон відбувся 21-го січня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Мерпл Тавншин, Делевер Кавнті, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Горбовий, секр.

ПЕТРО І. БЕРНОТ, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиґі, Па., помер 7-го лютого 1989 року на 75-му році життя. Нар 1913 року у Форд Сиґі, Па. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дочку Дороті і сина Джеймса. Похорон відбувся 10-го лютого 1989 року на цвинтарі Св. Тройці у Форд Сиґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

ГЕЛЕН М. ОЛЛІНҐЕР, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиґі, Па., померла 13-го лютого 1989 року на 66 -му році життя. Нар. 8-го листопада 1922 року у Форд Клифф, Па. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку три дочки: Ширлі, Сенді і Мері. Похорон відбувся 16-го лютого 1989 року на цвинтарі Ловн Гевен в Кіттенінґ, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

ОЛЬГА КУЧМА, член УНС Відд. 464-го ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., померла 24-го грудня 1988 року на 66-му році життя. Нар. 1922 року в Ошаві, Канада. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Івана, 6-ро дітей, дев'ять внуків, двох братів, одну сестру та ближчу і дальшу родину в Україні і Канаді. Похорон відбувся 29-го грудня 1988 року на цвинтарі Свв. Володимира і Ольги в Ошаві, Онт., Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Хомин, секр.

ЮРІЙ КУЛЬЧИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембридж, Па., помер 25-го січня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 1921 року в Пенсильванії. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Гелен, дочку Керін Осмин з мужем Джеймсом, невістку Ненсі, дві внучки і двох братів. Похорон відбувся 30-го січня 1989 року на цвинтарі Сильванія Гиллс, в Догерті Товншип, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан А. Іваницький, секр.

АННА СТАВИЧНА, член УНС Відд. 356-го Т-ва „Карпати" в Омага, Небраска, померла 7-го лютого 1989 р. на 79-му році життя. Нар. 1910 року в селі Вулька, Бережани, Зах. Україна. Членом УНС стала 1974 року. Залишила у смутку мужа Михайла і сина Ярослава з дружиною. Похорон відбувся 10-го лютого 1989 року на цвинтарі св. Марії Магдалини в Омага, Небраска.

Вічна Їй Пам'ять!

Олекса Продивус, секр.